

Informatieblad
Tweemaandelijks tijdschrift van
Teater De Kelk vzw, Brugge
2e jaargang, nr 4
Verantwoordelijke uitgever:
R. Geldhof, Langestraat 69, Brugge

TEATER DE KELK

LANGESTRAAT 69, BRUGGE

KREATIE VAN

"TWEE VROUWEN"

van RUDY GELDHOF

REGIE : JACKY TUMMERS

MET : RITA LOMMÉE en

LILIANE RAEYMAECKERS

Co-productie : TEATER DE KELK -
N.V.T. DE WAAG ANTWERPEN

Technische realisatie en decor : LEO HUBRECHT

Affiche : MIETJE DENOLF

SPEELDATA

ZONDAG 5 MAART ¹⁹⁷⁸
ZONDAG 12 MAART
DONDERDAG 16 MAART
VRIJDAG 17 MAART
ZONDAG 19 MAART
DONDERDAG 23 MAART
VRIJDAG 24 MAART
ZONDAG 26 MAART
DONDERDAG 30 MAART
ZONDAG 2 APRIL
telkens om 20u30

KAARTEN : 120 fr. (Stud. en CJP : 100 fr.)

RESERVATIE : - Teater De Kelk, tel. (050/33.28.77 - Dagelijks van 15u00 tot 24u00)

- Boekhandel Raaklijn, Noordzandstraat 24, Brugge - tel. 050/33.67.20

GROEPEN : PRIJS OP AANVRAAG

„TWE VROUWEN”

De ene vrouw : Madeleine.

Een niet zo begaafde maar gesofisticeerde actrice van middelbare leeftijd. Zij heeft al jaren een vaste verhouding met een regisseur. Tot nog toe ging alles vlot : de op velerlei gebied getalenteerde regisseur bezorgde haar de nodige rollen en bedgenoeuens.

Maar nu is zijn interesse voor haar wat afgenomen : hij heeft zijn oog laten vallen op een knappe jonge Hollandse actrice. Madeleine moet het nu stellen zonder rolodrachten en bedgenoeuens.

Zij beweert van zichzelf dat ze niet de vrouw is om braaf te zitten wachten tot mijnheer inkeer krijgt. Ze verlaat hem en het toneelwereldje en trekt zich voor een tijdje terug in één van de villa's van haar rijke oude moeder : een verlaten bungalow midden de duinen aan de Belgische kust. Ze is van plan om daar, op haar eentje, zonder de hulp van een volgens haar toch telkens bed-tol eisend regisseur, Cocteau's fameuze monoloog "La Voix Humaine" in te studeren, om dan op een dag stralend als actrice en totaal onafhankelijk als vrouw plots weer voor het voetlicht te treden.

Maar het wordt al rap duidelijk dat deze mooie planmakerij niet veel meer is dan een verregerende vorm van zelfbedrog : het enige wat ze in de villa uitricht is aan één stuk door flessen whisky leegdrinken, verkommerend in eenzaamheid . . .

RUDY GELDHOF

De andere vrouw : Suzy.

Zij is lange tijd ongetrouwd gebleven, verplicht als ze zich voelde om thuis te blijven bij haar ziekelijke vader, een gestreng onderwijzer. Als ze op een dag toch trouwde met een veel jonger arbeider, haalde ze zich de banbliksems van haar vader op de hals en de voorspelling dat ze zich in haar ongeluk liep door te trouwen met "zo een", iemand "beneden haar stand" Wat dan ook uitkomt. Haar man blijkt een bruto te zijn en een drankzuchtige. Maar toch slaagt Suzy er jarenlang in om de slagen en vernederingen van haar man te verdragen, doordrongen als ze is van de conventie dat de plaats van een vrouw naast, of liever onder, haar man is.

Op een dag echter wordt ze door haar man zo zwaar toegetakeld dat de klassieke druppel de emmer doet overlopen. Ze pakt haar valiezen en verlaat ijlings - in een vlag van zinsverbijstering zoals ze zelf beweert - het echtelijk dak. Ze "weet" dat deze stap verkeerd is, dat haar plaats thuis is, maar ze durft niet meer terug. Ze zal moeten leren op haar eigen poten staan. Met wat geluk vindt ze al rap werk, ze wordt verkoopster bij een boekenclub. Een lange tocht van deurbel naar deurbel kan beginnen . . .

Maar, in één van de huizen waar ze aanbelt, treft ze Madeleine en, al zijn de tegenstellingen tussen de twee vrouwen groot (een zwaar drinkende, hautaine Madeleine die nogal denigrerend doet tegen een simpele, onzekere Suzy), toch hebben de twee vrouwen iets gemeen : ze hebben slechte liefdeservaringen achter de rug en zijn ontredderd en eenzaam. Het zal zelfs zover komen dat ze gaan samenwonen en zullen proberen te leven "zonder mannen" . . .

"Twee Vrouwen" : de pogingen van twee niet meer jonge vrouwen om zonder de hulp van mannen hun evenwicht terug te vinden, een liefdesgeschiedenis . . .

Toneelwerken :

„Mijn vakantie met Blomme”

„Buurt” en „De Geit” (NVT De Waag '75)

„Carmen, de vamp van Sevilla”, in samenwerking met J. Tummers (NVT De Waag '76)

„Het souper” (Malpertuis Tielt '76, Arca '77 en De Kelk '78)

„Eenentwintigen” (NVT De Waag '77)

„Mijnheer Karel” naar Qualtinger en Merz (Kafka en De Kelk (feb. '78)

„Twee Vrouwen” Co-productie De Kelk - De Waag (maart '78)

Neem „Twee Vrouwen” mee naar huis.

De integrale tekst van „Twee Vrouwen” wordt U voor de voorstellingen als programmaboekje te koop aangeboden. Prijs : 40 fr.

RITA LOMMEE

Is sedert 1962 werkzaam als free-lance actrice, in Centrum voor theaterstudie, Korrekelder, Antigone, Vertikaal, BRT, Teater 19, De Kelk, Malpertuis . . .

Belangrijkste rollen :

Fando en Lis (Arrabal)
Jij met je wolven (E. Westhal)
De schaduw van de vrijsschutter (S. O' Casey)
Honingsmaak (Shelagh Delaney)
Een eindeloze liefde (A. Roussin)
De nonnen (Manet)
Huis Clos (Sartre)
De eerbiedige lichtekooi (Sartre)
Het ei (Marceau)
De geliefde stem (Cocteau)

LILIANE RAEYMAECKERS

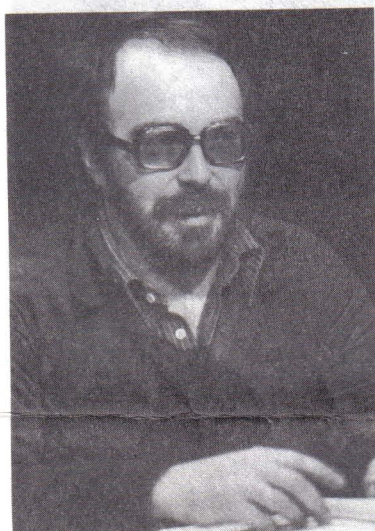

Is vast verbonden aan het Koninklijk Jeugdtheater Antwerpen.

Is daarnaast werkzaam in verscheidene theaters, o.a. het E.W.T. Deurne en het Nieuw Vlaams Toneel De Waag.

In dit laatste theater vervulde ze rolodrachten in "De Bokkerijders" (Tone Brulin), "De Geit" en "Eenentwintigen" (Rudy Geldhof) en "Souvenir uit Liedekerke" (Omar Robinon).

JACKY TUMMERS

Studeerde aan het Max Reinhardt Seminar te Wenen. Sinds 1969 werkzaam als regisseur.

Deed o.m. werk van Peter Handke, Samuel Beckett, Alfred Jarry, Hugo Claus, Joe Orton, Heinrich Henkel, Fr. X. Kroetz, Howard Brenton, E. Asselbergs, Satre, Fassbinder, R. Geldhof, Cocteau . . .

Regisseert dit seizoen nog in Teater De Kelk „Oude Suksessen" van Fr. X. Kroetz.

In april - mei :

"Oude Suksessen" ("Wunschkonzert)

van F. X. Kroetz

Regie : Jacky Tummers

Vertolking : Suzanne Saerens

Tijdens deze voorstellingen zal men getuige zijn van de laatste levensuren van juffrouw Vermeulen, een ongetrouwd gebleven, ordelijk levend bediende.

Als elke avond verricht ze het identieke bezig-zijn-na-werktijd-thuis, tot ze de waarschijnlijk reeds lang genomen beslissing zichzelf als storende "vlek" van de aardbodem weg te wissen, uitvoert en dit volgens eenzelfde ceremonieel als het schoonmaken en poetsen, het bereiden van een eenzaam eetmaal, het verzorgen van het eigen lichaam, de enige alternatieven van dit soort mensen om hun eenzaamheid en onmondigheid terug te duwen en zo mogelijk te vergeten.

Twee vrouwen in Teater "De Kelk"

In teater «De Kelk» staat een creatie op stapel. Het betreft het nieuwste stuk van Rudy Geldhof «Twee Vrouwen», dat zal opgevoerd worden op 5, 12, 16, 17, 19, 23, 24, 26 en 30 maart en op 2 april a.s. telkens te 20u30. Het gaat er om een co-productie van teater «De Kelk» en NVT «De Waag» Antwerpen, alwaar het stuk gelijklopend zal gespeeld worden.

De twee vrouwen waar het om draait zijn Madeleine, een gesofisticeerde aktrice en Suzy, een volkse vrouw. De tegenstellingen tussen de twee vrouwen zijn talrijk. Toch hebben zij één ding gemeen: beiden hebben een slechte liefdeservaring achter de rug en voelen zich ontredderd en eenzaam. Er worden

plannen gemaakt om te gaan samenwonen.

Het stuk toont de soms tragische, soms gekke pogingen van deze twee niet meer zo jonge vrouwen om hun evenwicht terug te vinden, en dat zonder de hulp van mannen.

De rol van de aktrice wordt vertolkt door Rita Lommée, deze van Suzy door de Antwerpse aktrice Liliane Raeymaeckers. De regie voert Jacky Tummers.

Kaarten: 120 fr.; studenten en houders van een CJP: 100 fr.; groepen: telefonisch te bespreken.

Reservatie in «De Kelk», Langestraat 69 (tel. 33.28.77) dagelijks van 15 tot 24 u.; en in Boekhandel Raaklijn, Noordzandstr. 24 te Brugge (tel. 33.67.20).

teater de kelk

Langestraat 69 Brugge

Geachte Mevrouw, Mijnheer,

U wordt vriendelijk uitgenodigd
op de première van „**Twee Vrouwen**” (creatie)
van Rudy GELDHOF
op **zondag 5 maart** om 20.30 u

Gelieve bijgaande strook in te vullen
en terug te sturen
naar Teater „De Kelk” vóór 1 maart
Toegangskarten zullen klaar liggen aan de kassa

Mijnheer,
Mevrouw,

zal aanwezig zijn
op de première
van
„**Twee Vrouwen**”
met
1 – 2 personen

Het Brugsch Handelsblad 10/3/78
 "Twee Vrouwen"

belangrijke creatie in "De Kelk"

Voor deze creatie van Rudy Geldhofs jongste toneelwerk, liep «De Kelk» zondag jl. propensvol. Ook van buiten de stad was de belangstelling vrij groot. Geldhof geniet immers veel sympathie; hij produceert de jongste jaren zeer veel en de kwaliteit van zijn werk dwingt respect af. «Buurt», «De Geit», «Het Souper», «Een-entwintigen» en voor een belangrijk deel ook «Mijnheer Karel» zijn zoveel werken van hem die bewezen dat hij bestaat en meetelt. Op dit punt gekomen en gezien het tempo waarin hij produceert, zou een mislukking nog geen drama zijn. «Twee Vrouwen» is echter weeral een stap vooruit, al hadden wij die stap bewuster en radikaler gewenst.

Van de bloemen die de twee actrices en de auteur na de vertoning kregen is er geen meeldraadje te veel geschonken, was er geen decibel te veel bij het applaus. Alleen wanneer het stuk in het kader van vroeger werk of van andere opvoeringen wordt geplaatst, kan de toeschouwer niet anders dan zoveel verwijzingen moeilijk zonder enige wrevel ervaren.

Er liggen in «Twee Vrouwen» knipooigjes voor de ingewijden die ook duidelijk als dusdanig begrepen werden en op zichzelf weinig te betekenen hebben. Wanneer Rita Lommée, om slechts het duidelijkste voorbeeld te geven, als het personage Madeleine een rol instudeert die zij onlangs in hetzelfde teater inderdaad vertolkte, namelijk die van Cocteau's «La voix humaine», dan heeft die verwijzing een beetje het effect van een bananenschil waarop de toeschouwer ondanks al zijn voorzichtigheid plots trapt en uitglijdt. Wel moeten we zeggen dat heel die scène uitstekend is aangebracht en in het stuk een bijna centrale betekenis krijgt.

Want — en dit is natuurlijk veel belangrijker dan de vorige opmerking — het stuk gaat over de moeilijkheid van communicatie, een onmogelijke dialoog tussen de partners van wat men een normaal hetero-koppel kan noemen en eveneens tussen de twee slachtoffers van hetzelfde geslacht, die hun normale relatie verbroken hebben en het met zijn tweetjes (twee vrouwen dus) zullen proberen.

Madeleine is een niet meer jonge toneelspeelster die door haar partner (regisseur) werd verlaten. Suzy is een brave, te laat getrouwde vrouw die slagen krijgt en verneerd wordt door haar hypervitale echtgenoot tot zij er na jaren geduld toch vanonder trekt.

Madeleine heeft zich teruggetrokken in een bungalow aan de kust waar zij haar wrok tracht weg te werken in de drank en in de droom. Want zij blijft rolletjes spelen, de realiteit vluchten in ziele begoochelingen. Zij studeert een rol die zij nooit zal spelen; het enige wat haar nog gelukt is aan exhibitionisme doen voor het verlichte raam wanneer de arbeiders voorbijtrekken na het werk. Aanvankelijk maakt zij op Suzy een geweldige indruk: dit is nu eenmaal een vrijgevochten zelfze-

kere vrouw. Maar gaandeweg verandert dat wel.

Van haar kant heeft Suzy werk moeten zoeken. Zij werft leden voor een boekenclub en geraakt zo aan huis bij Madeleine. Suzy is die avond zo moe en ziek en zo nat van de regen, dat zij bij Madeleine mag blijven logeren. Onhandig en onervaren als zij is, geraakt zij onder de indruk van Madeleines persoonlijkheid, of vermeende persoonlijkheid. Er ontstaat een — vanzelfsprekend zeer kortstondige — ideale verhouding tussen die twee vrouwen zolang Madeleine domineert. Maar Suzy is toch niet zo dwaas dat zij niet merkt hoe Madeleine liegt, zich voorliegt, hoe zij onevenwichtig en gefrustreerd alles overboord zou werpen om weer bij haar regisseur te zijn en weer te mogen spelen, gelijk welke rol.

Dan volgt het drama want Suzy is iemand die zich werkelijk aan mensen kan hechten en Madeleine kan dat niet. De ideale verhouding gaat eraan kapot. Bij de eerste oproep van de regisseur laat Madeleine Suzy vallen.

Het slot staat ons minder aan: na een uitstekende klimax valt het stuk (zoals de rest trouwens) aan diggelen. Ieder van de twee gaat blijkbaar zijn eigen weg en die troosteloosheid van de situatie kan zich op geen enkele wijze meer verwoorden of uitdrukken. Het slot van de vertoning strookt trouwens niet geheel met het slot van de integrale tekst die men bij de opvoeringen kan verkrijgen. Daar had de regisseur misschien zijn eigen visie over het stuk.

Een praatstuk

In feite gebeurt in het toneelstuk niet zoveel en is de thematiek in het werk van Rudy Geldhof niet zo nieuw. Het is de konfrontatie van twee vrouwen die een tijdje onder één dak wonen; een praatstuk, als men wil. Maar wie zich aan dat praten geen ogenblik er-

gert, en dit twee uren lang zonder pauze, moet bekennen dat die dialogen enorm geladen zijn, enorm rijk aan realiteit. Die personages zijn zodanig uit het leven gegrepen dat wij ze herkennen.

Op dat punt heeft Rudy Geldhof zichzelf overtroffen. Het is effenaf meesterlijk hoe hij die mengeling van genegenheid en wrok, solidariteit en misprijzen, bewondering en medelijden, en zoveel meer, in zoveel rake tonelen heeft uitgebeeld.

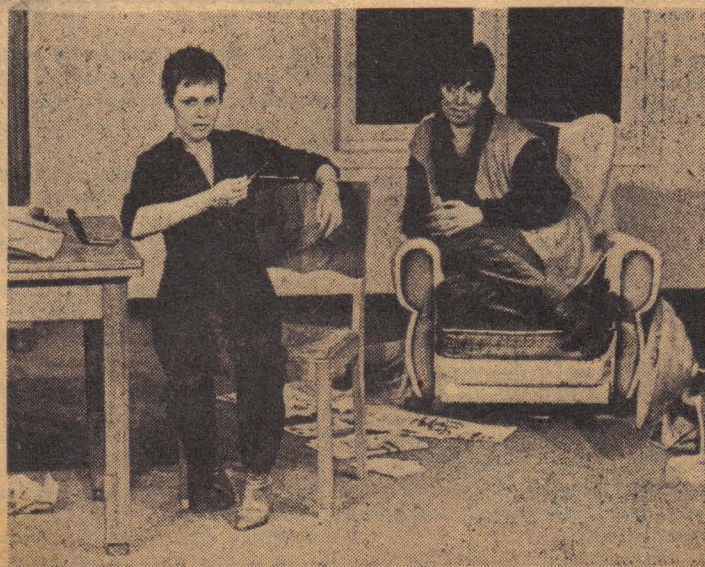
Hij werd hierin natuurlijk door regisseur Jacky Tummers op een misschien zelfs overheersende wijze geholpen. Die twee kennen mekaar te goed en de actrices kennen zij ook. Dit heeft het voordeel van uiterst homogeen werk, maar het levert tevens het niet denkbeeldig gevaar van toegeving aan minder strenge zelfkritiek.

Waar de schriftuur en de type-ring en ook de konstruktie (afgezien dan van het slot) ons merkwaardig schijnen, missen we evenwel de grote duidelijke lijn van het geheel. Het zijn duidelijke, echte personages, hun verhouding is het eveneens maar aan het zielig slot van hun avontuur missen we de sluitsteen, die voor ons part een absolute leegte mag zijn, als je ze maar als dusdanig ervaart. En dit is niet helemaal het geval.

Als Madeleine is Rita Lommée beter dan ooit. Het is trouwens een rol om van te snoepen, maar een verschrikkelijk zware. Zij leeft er zich compleet in uit, zonder ooit Lilliane Raeymaeckers van de planken te spelen. Want ook zij, in de rol van Suzy, is bewonderenswaardig. Zoveel sereniteit en eenvoud tegenover zoveel onrust en verdrongenheid. Hun resp. liefdesgeschiedenissen monden uit op een nieuwe liefdesverhouding die ze beiden naar mekaar drijft en ten slotte van mekaar afstoot. Op dat punt gekomen hebben zij zich beiden bloot gegeven, ja bloot gespeeld met een schrijnende oprechtheid als actrices van zeer verschillend maar even eerlijk talent. Een fantastisch duo!

Ook dit peil blijft afhankelijk van een tekst. We denken zonder profeteet te willen zijn, dat iedere actrice dolgraag die «Twee Vrouwen» zal verlangen te spelen en het als een eer zal beschouwen het te mogen doen. Wat men gerust als onze persoonlijke proficiat mag beschouwen aan het adres van Rudy Geldhof!

J.V.D.

Rita Lommée en Lilliane Raeymaeckers als twee vrouwen onder één tiideliik dak.

In „Twee vrouwen”^{Knack} domineert de man ^{15/3/78}

In Brugge werd „Twee vrouwen”, een nieuw stuk van Kelk-baas Rudy Geldhof gecreëerd. Het is een co-productie De Kelk (Brugge) en Nieuw Vlaams Toneel De Waag (Antwerpen).

Twee vrouwen is al het zesde stuk van de Vlaming Rudy Geldhof (1942), die nog maar een viertal jaar actief bij het Vlaamse teaterleven is betrokken. Sinds 1974 is hij exploitant van een muziek-café, waarvan hij in 1976, samen met beeldend kunstenaar Leo Hubrecht en huisregisseur Jacky Tummers, het deel achter het café tot een klein teater om liet bouwen. Daar werden en worden dan ook zowat al zijn stukken gespeeld, hetzij in eigen, hetzij in co-productie.

De inspiratie voor zijn werk vindt Rudy Geldhof zowel in het psychisch en fysiek leed van marginale individuen in onze maatschappij (waartoe hij ook een tijdlang heeft behoord) als in het teatrale gebeuren zelf. Aldus is bijvoorbeeld zijn stuk *Het Souper* ontstaan naar aanleiding

Rita Lommée en Liliane Raeymaeckers in „Twee vrouwen”.

van een opvoering van *Oude Suksessen* van Franz Xaver Kroetz (Malpertuis, Tielt). In *Twee vrouwen* weet hij nu ook een fragmentje uit *De menselijke stem* (Jean Cocteau), waarmee in januari 1977 het nieuwe teatertje werd ingespeeld, zinvol te gebruiken.

Twee vrouwen is een toneelstuk voor slechts twee personages: twee vrouwen van rond de veertig, die tijdelijk de man waar ze mee leefden, hebben verlaten. De ene, Madeleine, is een gesofistikeerde, aan de drank verslaafde aktrice. Zij is de vriendin van een regisseur, maar deze gaat nu met een jongere aktrice om. De andere, Suzy, is een doodgewone huisvrouw, laat gehuwd en dan nog tegen de zin van haar zieke vader in. „Suzy is van haar man weg omdat die haar sloeg.

Suzy trekt van deur tot deur als verkoopster voor een boekenklub en komt toevallig in een villa ergens aan de kust, bij Madeleine terecht. Stilaan groeit tussen de beide vrouwen begrip en Suzy neemt tenslotte haar intrek bij Madeleine. Samen brengen ze ontspannende dagen door met babbelen en plannetjes maken, profiterend van de villa die Madeleine's rijke moeder ter beschikking stelt. Maar beetje bij beetje groeit toch het gevoel dat zonder eigen bestaansmiddelen emancipatie een dode letter is. Beide vrouwen beginnen te beseffen dat ze financieel (en dus economisch) nog steeds volledig afhankelijk zijn van de man of echtgenoot die ze hebben verlaten. Kortom, de afwezige man domineert nog steeds hun hele bestaan. Wanneer Madeleine dan van haar regisseur een

aanbod krijgt voor een belangrijke rol, gaat ze om den brode naar hem terug en wordt de verstandhouding en de groeiende vriendschap met Suzy, plotseling verbroken. Nu blijft er Suzy ook niets anders meer over dan, ontgoocheld en angstig, naar haar agressieve echtgenoot terug te gaan.

In opbouw en uitwerking is „Twee vrouwen” gaaf werk, in vergelijking met ander werk van Geldhof wellicht het gaafste. De dialoog is direkt, zonder literaire franjes. De auteur schept spanning tussen de twee personages die alle kans krijgen om echt te akteren, onder meer in een aantal belangrijke stille momenten. *Liliane Raeymaeckers* (Suzy), is aanvankelijk de aangeefster, diegene die het *Rita Lommée* (Madeleine) mogelijk maakt het dubbel spel van vrouw en aktrice waar te maken.

Regie: Jacky Tummers. *Twee vrouwen* wordt tot begin april afwisselend in De Kelk in Brugge en in het Ankerruimteater in Antwerpen gespeeld. R. ARTEEL ■

RUDY GELDHOF BEVESTIGT MET „TWE VROUWEN”

BRUGGE — Vaak horen we kniezen omdat er bij ons zo weinig autochtone toneel-schrijvers zijn die voor een valabel repertoire in aanmerking komen. Daarom vinden we het zo prettig een jonge auteur te citeren, een Bruggeling, die de jongste

tijd met rasse schreden zijn weg baande en in diverse teatertjes als een revelatie uitkwam. De man heet Rudy Geldhof. In Teater De Kelk brachten Rita Lommée en Liliane Raeymaekers dezer dagen de creatie van zijn jongste stuk, «Twe vrouwen». Het loopt als een co-productie De Kelk-NVT De Waag Antwerpen. Regisseur is Jacky Tummers die, met Geldhof, het Brugse teatertje aan de wal houdt.

In een vrij korte tijdsspanne heeft Geldhof «Het souper» geschreven, «Eenentwintigen» en een zeer eigen arrangement van «Mijnheer Karel». Nu zijn het «Twe vrouwen» geworden, een stuk waarin eigenlijk niets gebeurt maar waarmee de auteur het publiek twee uren lang echt weet te boeien. Waarvoor je talent moet hebben, veel talent. Het is een stuk pakkend isolement van twee vrouwen (naar de veertig toe allebei), die de tel kwijtraakten en een oplossing zoeken die er niet komen kan.

De ene is Madeleine (Rita Lommée), een gesofistikeerde aktrice, heel en al façade, die jaren lang met een regisseur leefde en nu aan de dijk werd gezet omdat de regisseur, voor dubbel empooi, een veel jongere aktrice op het lijf tikte. In een koude villa te midden van de duinen zit Madeleine nu haar wrok te verbijten en ze is een stuk monoloog aan het voorbereiden waarmee ze (zo hoopt ze) zal bewijzen dat ze het zonder de regisseur ook fiksen kan.

Door gebrek aan talent en teveel aan whisky loopt dat natuurlijk mis en Madeleine is echt aan het verzuipen, als de andere vrouw bij haar binnen stuikt.

Suzy reist voor een boekenclub en ze strandt als een uitgegeregde kat in de koude kamer waar Madeleine met de fles aan het kwijnen is. Geen stuk vernis, die Suzy, alleen een stuk ongeluk. Ongeluk met een rancuneuze oude vader, ongeluk

ook met een veel te jonge echtgenoot, die haar geregeld, tussen twee zuipbuien in, een pak rammel geeft. Het laatste pak woog te zwaar en zo kwam Suzy bij Madeleine terecht, die haar in huis neemt. Niet uit goedheid, nee, maar om de eigen miserie weg te spelen. Dat het ten slotte mis loopt, is te wijten aan het feit dat de gouvernante Madeleine, bij het eerste telefoontje van de regisseur, Suzy in de steek laat. De barst in het samenzijn van de twee vrouwen gaat met een stuk tragiek gepaard en de twee vrouwen gaan hun weg terug. Getekend en gehavend.

Twee uren lang zitten we in de knel van hopeloos isolement. Twee uren lang spijkeren Rita Lommée en Liliane Raeymaekers in het triest interieur een paneel vast waarop ellende, leegheid en illusie doorslaan.

Als oppervlakkige zuipkous speelt Rita Lommée een van de beste en zwaarste rollen uit haar loopbaan. De rol van Suzy is er een van veel facetten, ze groeit naar alle kanten uit, een rol waarin herinneringen aan een kortstondig geluk afsteken tegen een vertwijfelde inspanning om de «relatie» tussen de twee vrouwen te konkretiseren. Liliane Raeymaekers heeft met haar eenvoud en sobere acting het stuk van Geldhof ten zeerste gediend.

Al met al kunnen we nog zeggen dat het psychodrama van Geldhof gespeend is van rebondissementen en dat het vooral drijft op een dialoog waarmee de auteur meesterlijk de roerselen van twee stukken vrouwelijk strandgoed haast onderhuids heeft gevolgd. De poot van een auteur die al veel meer is dan een belofte. (Gn.)

Liliane Raeymaekers en Rita Lommée in «Twe vrouwen», het stuk van de jonge Brugse auteur Rudy Geldhof. (foto WB)

Twee vrouwen één kater

Vele aanwezigen hebben zondag wellicht na de wereldpremière van het toneelstuk «Twee vrouwen» door Rudy Geldhof, met een ferme kater het pas geziene laten zinken. Het gaat hem immers om een bijna naturalistische brok, vol conflictsituaties die elkeen direkt aanspreek. Twee vrouwen belanden in hetzelfde huisje aan de kust. Beiden hebben een totaal verschillend karakter, maar hun bindmiddel is dat zowel Madeleine (Rita Lomme) als Suzy (Liliane Raeymaeckers) een man verlaten hebben. Madeleine, frivool, katterig en hautin, is een aktrice die op eigen poten wil gaan staan. Zij verbrak een liaison met haar regisseur en probeert in het eenzame, verwaarloosde buitenverblijfje van haar moeder haar grote revanche op haar werkgever voor te bereiden door het instuderen van een zeer moeilijke rol. Madeleine raakt niet verder dan de fles whisky om de koude en het isolement te verdringen. Suzy «waait» in dit oord nogal toevallig binnen als vertegenwoordigster van een boekenmaatschappij. Suzy is een konservatief opgevoede vrouw die laat getrouwd is en dan nog wel met een beul van een vent. Op een keer heeft ze van de klappen genoeg en verlaat het echtelijk dak, maar is daarom haar karakter van een trut nog

niet kwijt. Beide vrouwen pogen in hun mannenloze maatschappij samen het evenwicht terug te vinden.

Het slot laat zich zo een beetje raden: de twee vrouwen keren terug naar hun man. Het is echter de manier waarop, die belangrijk is. Twee uur lang gebeurt omzeggens niets spektakulairs op scène. De toeschouwers worden nochtans doorlopend in de ban gehouden. Alleen in de eerste tien à vijftien minuten leken ons bepaalde stroeve elementen te zitten, maar regisseur Jacky Tummers (weer een voltreffer!) zal daar wellicht wel nog aan schaven.

In het begin van dit artikel spraken we over een wereldpremière: dat zal velen ongetwijfeld verwaand in de oren klinken. De meeste Bruggelingen beseffen nochtans niet zo best dat zij onder het dak van hun stad een man met echte toneelschrijfklassen wonen hebben, wat wij hier reeds tot vervelens toe herhaalden, nl. Rudy Geldhof. Meer en meer toneelfiefhebbers hebben gelukkig nochtans reeds de weg naar teater «De Kelk» in de Langestraat gevonden. Over de akteerprestaties van de actrices kunnen we kort zijn: de rollen zijn hen op het lijf geschreven, er bestaat zelfs neiging hen met hun personage te blijven vereenzelvigen en dat zegt o.i. meer dan genoeg.

Blijven nog de komende speeldata te vermelden: zondag 12, donderdag 16, vrijdag 17, zondag 19, donderdag 23, vrijdag 24, zondag 26 en donderdag 30 maart en zondag 2 april, telkens om 20.30 uur. (D.S.)

NIEUW VLAAMS TONEEL DE WAAG

TWEE
VROUWEN

door Rudy Geldhof

6de speeljaar - 1977-1978

over

TWEE VROUWEN

De ene vrouw : Madeleine, een niet zo begaafde maar gesofistikeerde aktrice van middelbare leeftijd die al jaren een vaste verhouding heeft met een regisseur. Tot nog toe ging alles vlot : de op velerlei gebied getalenteerde regisseur bezorgde haar de nodige rollen en bedgenoegens. Maar nu is zijn interesse voor haar wat afgenomen : hij heeft zijn oog laten vallen op een knappe jonge Hollandse actrice. Madeleine moet het stellen zonder rolopdrachten en bedgenoegens. Zij beweert van zichzelf dat ze niet de vrouw is om braaf te zitten wachten tot mijnheer inkeer krijgt. Ze verlaat hem en het toneelwereldje en trekt zich voor een tijdje terug in één van de villa's van haar rijke oude moeder : een — in de winter — verlaten bungalow midden de duinen aan de Belgische kust. Ze is van plan om daar, op haar eentje, zonder de hulp van een volgens haar toch telkens bedtol eisend regisseur, Cocteau's fameuze monoloog "La Voix Humaine" in te studeren, om dan op een dag stralend als actrice en totaal onafhankelijk als vrouw plots weer voor het voetlicht te treden. Maar het wordt al vlug duidelijk dat deze mooie plannenmakerij niet veel meer is dan een verregaande vorm van zelfbedrog : het enige wat ze in de villa uitricht is het verkommeren in eenzaamheid en het aan één stuk door leegdrinken van flessen whisky...

De andere vrouw : Suzy. Zij is lange tijd ongetrouwd gebleven, verplicht als ze zich voelde om thuis te blijven bij haar ziekelijke vader, een gestreng onderwijzer. Als ze op een dag toch trouwde met een veel jonger arbeider haalde ze de aanbliksems van haar vader op de hals en de voorspelling dat het met haar zou mislopen door te trouwen met "zoëen", iemand "beneden haar stand" ... wat dan ook gebeurt. Haar man blijkt een bruto te zijn en een dronkaard. Maar toch slaagt Suzy er jarenlang in om de slagen en vernederingen van haar man te verdragen, doordrongen als ze is van de conventie dat de plaats van een vrouw naast, of liever onder, haar man is. Op een dag echter wordt ze door haar man zo zwaar toegetakeld dat de klassieke druppel de emmer doet overlopen. Ze pakt haar valiezen en verlaat ijlings — in een vlaag van zinsverbijstering zoals ze zelf beweert — het echtelijk dak. Ze "weet" dat deze stap verkeerd was, dat haar plaats thuis is, maar ze durft niet meer terug. Ze zal moeten leren op haar eigen poten staan. Met wat geluk vindt ze al vlug werk, ze wordt verkoopster bij een boekenclub. een lange tocht van deurbel naar deurbel kan beginnen...

In één van de huizen waar ze aanbelt, treft ze Madeleine en al zijn de tegenstellingen tussen de twee vrouwen groot (een zwaar drinkende hautaine Madeleine die nogal denigrerend doet tegen een simpele onzekere Suzy) toch hebben de twee vrouwen iets gemeen : ze hebben slechte liefdeservaringen achter de rug en zijn ontredderd en eenzaam. Het zal zover komen dat ze gaan samenwonen en zullen proberen om te leven "zonder mannen"...

"Twee Vrouwen" : de pogingen van twee niet meer jonge vrouwen om zonder de hulp van mannen terug op hun evenwicht te komen, een liefdesgeschiedenis...

creatie van

TWEE VROUWEN

een toneelspel van

Rudy Geldhof

door het Nieuw Vlaams Toneel De Waag Antwerpen en
teater De Kelk Brugge op woensdag 8 maart 1978 om
21 uur in het Ankerruimteater te Antwerpen.

Madeleine : Rita Lommée
Suzy : Liliane Raeymaekers

regie : Jacky Tummers
dekorbouw : Frank Daniëls
scèneleiding : Chris Nelissen
belichting en techniek : Marc Maerschack
foto's : Marc Wouters
productie : Wil Beckers

de auteur :

RUDY GELDHOF

Geboren te Brugge op 13 oktober 1942. Zijn kinderjaren bracht hij door in verschillende Oost-Vlaamse dorpen. Na de middelbare school oefent hij allerlei seizoenwerkjes uit op pakketboten, in souvenirwinkels; hij werkt in het buitenland en is een tijdlang lederbewerker... Dit alles zal later een niet onbelangrijke rol spelen in zijn toneelwerken.

In 1974 wordt hij uitbater van een café-balzaal te Brugge. Sinds januari '77 is hij directeur van het nieuwe "Teater De Kelk" te Brugge, dat hij opgericht heeft met de medewerking van regisseur Jacky Tummers en beeldend kunstenaar Leo Hubrecht.

Toneelwerken : "Mijn vakantie met Blomme", "Buurt" en "De Geit" (N.V.T. De Waag '75); "Carmen, de vamp van Sevilla", in samenwerking met Jacky Tummers (N.V.T. De Waag '76); "Het Souper" (kelderteater Malpertuis Tielt '76 en Arca-N.E.T. '77 en De Kelk jan. '78); "Eénentwintigen" (N.V.T. De Waag '77); "Mijnheer Karel", bewerking (Kafkateater frb. '78).

"Twee Vrouwen" is zijn nieuwste toneelwerk.

INFORMATIE :

reservatie : 031/33.26.87 tussen 11-14 uur en anderhalf uur voor de voorstelling.

speeldata : 8-9-10-11-14-15-18-21-22-25-29-31 maart en 1-4-5 april, telkens om 21 uur.

Hemering van "HET WEMELBED" :

op 18-19-20-21-22-23-24-25-27-28-29-30 april telkens om 21 uur.

In het Ankerruitheater te Antwerpen

Banaal toneelduet van "Twee Vrouwen"

Madeleine, actrice zonder rol en zonder minnaar, heeft zich verbitterd teruggetrokken, in een onverwarmde villa aan zee, waar ze een whiskykuur doet.

Suzy is een onderwijzersdochter, die lijdt aan het huitsvrouwensyndroom en van haar jongere man meer slaag dan genegenheid krijgt. Zij werd totaal door hem gedomineerd en pakte op zekere dag, toen ze wat moed had samengeraapt, haar bliesen om de onzekere onafhankelijkheid eens uit te proberen. Al boeken aanprijzend gaat zij van deur tot deur en belandt zo bij Madeleine. Deze twee vrouwen die enkel een sentimentele desillusie met mekaar gemeen hebben, gaan mekaar proberen recht te houden en front te vormen tegen de mannen en hun egoïsme.

Spoedig blijkt dat Suzy echtelijke onderwerping enkel geruild heeft voor vernederingen van een ander soort. Madeleine heeft haar enkel nodig als klankbord voor haar onafhankelijkverklaringen als actrice en haar verbitterde, veel eer vulgaire tirades van versmade vrouw. Suzy's vertrouwen en geloof in haar oprechtheid wordt lelijk beschaamd, want zodra Madeleines beschimpde regisseur-aanbidder weer aan de einder verschijnt, laat deze al haar geëmancipeerde voornemens varen en blijft er voor Suzy niets anders over dan terug te ke-

ren naar huis en haard en «boks-kampioen».

Van deze banale situatie heeft Rudi Geldhof een even banaal toneelduet gebrouwen met opgeschroefde dialogen die alleen door Lilliane Raeymaekers (Suzy) opgetrokken worden tot een zielig-menselijke hoogte. Bij Rita Lommée (Madeleine) is alle zin voor realiteit en soberheid totaal zoek. Haar actrice hangt aaneen van de hysterische zenuwtics, de gemaakte houdingen en gebaren. Dat een extroverte actrice, die over haar toeren is, weinig gelijkenis vertoont met een normaal mens willen wij graag geloven, maar het neurotische wrak dat Rita Lommée hier neerzet is eerder rijp voor een instelling dan een voorstelling. Zij lijdt bovendien aan aanvallen van hoge temperatuur, want in de kille, onverwarmde villa loopt zij voortdurend rond in een staat van halve ontkleding, een onwaarschijnlijkheid die uiteraard op rekening van de regie moet geschreven worden. Of maakt een productie zonder halfnaakte in het Ankerruitheater geen kans?

Het spijt ons voor de Vlaamse dramaturgie, maar door deze «Twee Vrouwen» zal ze zeker niet uit het slop gehaald worden. Voor ons hoefde het echt niet en wij kunnen deze productie enkel uit volle borst afraden. *Monique La Roche*

Lilliane Raeymaekers en Rita Lommée als Suzy en Madeleine in «Twee Vrouwen».

De Spectator
Twee *23/3/78*
levensechte
vrouwen

Dat er toneelschrijvertalent klaar staat om de oude, niet zo talrijke garde op de volgen, is een geruststellend verschijnsel. Eén van hen die staat te trappelen van ongeduld is Rudy Geldof. Hij is er tot nu toe in geslaagd elk jaar van zich te laten horen. Zijn recentste volavond stuk „Twee Vrouwen” loopt thans afwisselend in De Kelk in Brugge en De Waag in Antwerpen.

Hoewel ook dit in de lijn ligt van het vorige, nl. dat van het volksrealisme, is er toch een merkwaaardige vooruitgang inzake diepgang.

Het stuk confronteert twee vrouwen uit een verschillend milieu, maar met een identieke liefdeservaring. De ene is een actrice, die door haar vaste vriend-regisseur verlaten werd en verkommerd in eenzaamheid en de drank zich genesteld heeft in een appartement van haar moeder. Ze krijgt het bezoek van een volksvrouw, die voor haar man op de vlucht is en verkoopster aan huis is geworden voor een boekenclub om in haar onderhoud te voorzien.

Fijnzinnig uitgebeeld is de aanvankelijk aftastende manier waarop zij tegenover elkaar staan, het zoeken naar contact-

punten, waardoor geleidelijk een grote vriendschap ontstaat. Deze wordt echter afgebroken als de grootsprakerige actrice, die er voordien de volksvrouw van overtuigd heeft te leven zonder mannen, het eerst bezwijkt en terugkeert naar haar vriend.

Rudy Geldof schrijft buitengewoon geestige dialogen, op het gevaar af dat het geestigheid om de geestigheid wordt, zoals dat wel eens in vorige stukken het geval was. Dat is hier gelukkig niet zo. Het cynisme en het chagrijn liggen de actrice wondergoed in de mond en tekenen dus het percentage voller. Haar spot is immers een masker voor haar ontgoochelingen.

Hoewel er slechts twee acteurs op de planken staan en er slechts één plaats van handeling is, is het toch meer geworden dan wat gebabbel. De mannen zijn er a.h.w. voortdurend voelbaar aanwezig. Ook is er een sterke dramatische ontwikkeling niet zozeer uiterlijk, maar wel onder de oppervlakte. De geleidelijke ontrafeling van hun beider verleden geeft het stuk bovendien nog een meeslepende dimensie.

Regisseur Jacky Tummers heeft het spel een grote levens-echtheid meegegeven. Dat een actrice een actrice uitbeeldt, lijkt wellicht gemakkelijker dan het is.

Feit is dat Rita Lommée een sterke vertolking brengt van deze rol, terwijl Liliane Raeymaeckers uitstekend past in de rol van de ietwat simpele en schuchtere volksvrouw.

F. Vanhee.

Twee vrouwen

'Twee vrouwen' bevestigt rollenpatronen

ANTWERPEN — *Twee vrouwen* van Rudy Geldhof, gecreëerd als ko-productie van het NVT De Waag en Theater De Kelk te Brugge, bestaat uit twee delen. Voor de pauze krijgen we een uitstekende vertolking door Rita Lommée van een aktrice op haar retour. De ontknoping na de pauze is een draak van formaat, die u zich beter kunt besparen.

Het verhaaltje gaat over twee vrouwen van middelbare leeftijd. Madeleine (Rita Lommée) is een door haar echtgenoot-regisseur bedrogen aktrice, een temperament waar men u tegen zegt, maar die verdrinkt in de whisky. Suzy (Liliane Raeymaekers) is een brave huisvrouw die na het laatste pak slaag van manlief is weggelopen, en op eigen benen probeert te staan. De twee ontmoeten elkaar toevallig, en besluiten samen zonder Heren te gaan leven.

Aan dat leven weet Rudy Geldhof vrijwel geen inhoud te geven (wat een feministe naast mij spinnijdig maakte). Na een mislukte poging tot lesbische toestanden keert Madeleine naar haar regisseur terug, Suzy blijft een illusie armer achter.

Zoals gezegd leent de tekst zich tot een aantrekkelijke, met veel ironie gekruide solo van Rita Lommée in de rol van de ervaren, cynische en tot en met egocentrische aktrice, kwetsbaar omdat ze verouderd, maar met een geweldige panache. De veel te braaf en onbeholpen voorgestelde huisvrouw is voor Liliane Raeymaekers een ondankbare rol; regisseur Jacky Tummers had in die rol heel wat meer punch mogen leggen.

Al bij al een stuk dat een ongeloofwaardige situatie alleen maar oproept om traditionele rollenpatronen te bevestigen, en waar de auteur kennelijk zelf geen weg mee weet. Alleen zo is het onbegrijpelijke contrast tussen het aanvaardbare eerste en het stuntelige tweede deel te verklaren. (JVH)

Nog voorstellingen te Antwerpen, Ankerruimteater: 11, 14, 15, 18, 21, 22, 25, 29 en 31 maart; te Brugge, De Kelk: 12, 16, 17, 19 en 23 maart.

N.V.T.-Ankerruiteater

Twee vrouwen

Iedereen heeft al eens 'n probleem waarmee hijzelf begaan loopt, maar dat weinig boeiend blijkt voor wie er niet direkt bij betrokken is.

Met zo'n probleem zit elk der « Twee Vrouwen » van Rudi Geldhof.

Wat de actrice Madeleine overkomt, is wat in haar milieu alledaags mag heten: haar minnaar, tevens regisseur, heeft het oog laten vallen op een jongere dame van het vak, en Madeleine gaat haar ontgoocheling wegsteken in eenzaamheid. Dat doet zij uitgebreid uit de doeken tegenover het publiek, langs Suzy om.

Suzy is haar dronkaard van een vent ontvlucht, door wie zij geregeld werd afgeranseld. Hoewel haar geval, voor zover ik weet, toch nog steeds zeldzamer is dan dat van Madeleine, heeft auteur Geldhof er minder tijd en moeite aan besteed.

De twee vrouwen besluiten te trachten elkaar te troosten. Als ze zover geraakt zijn, denk je: wanneer nu niet, binnen de twee minuten, ofwel beide meisjes aan Lesbos toe zijn, ofwel de dronkaard verschijnt en alles aan brokken slaat — dan bloedt dit stuk onherroepelijk dood omdat Madeleine opnieuw met haar regisseur optrekt.

Dat is dan ook wat geschiedt: Madeleine doet voort als vroeger, en Suzy vliegt op de keien. En dan is de vraag of men dàaraan

al de moeite van een toneelopvoering besteden moest.

Gelukkig — jaja! — is Geldhofs Madeleine een stereotiep geval: een actrice die het niet laten kan overal en altijd komedie te spelen. Dat geeft aan Rita Lommée de kans om een exhibitie te leveren die er mag zijn. Het is — technisch — een mooie rol, en Mevrouw Lommée kan die baas.

Suzy wordt door auteur en regisseur geprezeenteerd als een sloor van wie men mag zeggen — zonder hoe dan ook de « male chauvinist » te willen uithangen — dat een koppel oorvegen nu en dan haar zeker geen kwaad zullen doen. Lilliane Raeymaekers tracht met heldenmoed daar wat van te maken, maar het is een hopeloze taak.

In feite had de auteur in het (ultrakorte) gedeelte na de pauze eindelijk eens wat inhoud aan zijn stuk mogen geven: hij gaf enkel zijn Twee Vrouwen de gelegenheid om aan stemverheffing te doen.

De zaal was bezet voor tien procent, en slecht verwarmd. Het eerste moet beide opvoerende dames zwaar gevallen zijn, meen ik; het tweede vond ik zelf erg.

Tot eigen troost heb ik, na de voorstelling, mijn kroegkompanen terloops laten weten « Ik kom zopas van twee vrouwen »; ik hoop dat dat mijn faam binnen de society wat heeft opgefokt.

H.H.

Geslaagde Geldhof - avond door De Peoene

mei 179

Het programmaboekje dat de aloude Rederijkerskamer De Peoene uit Mechelen zaterdagavond 5 mei 11. aanbod ter gelegenheid van de opvoering van twee eenakters van de Vlaamse auteur Rudy Geldhof, bevatte heel wat informatie omtrent de stukken zelf («Twee vrouwen» en «Buurt») en verder ook over de nog betrekkelijk onbekende toneelschrijver.

De degelijkheid van dit blaadje bleek, achteraf beschouwd, compleet in de lijn van een avond kwaliteitskultuur te liggen.

In de openingseenakter domineerde de psychologische strijddoelstelling. De auteur plaatst in «Twee vrouwen» twee vrouwelijke personages in een merkwaardige verhouding die door het toeval op gang wordt gebracht. In de loop van het toneelspel, uitgesmeerd over vijf aparte scènes, vergroot de intimiteit tussen Ma-

deleine de aktrice (Magda Liekens) en Suzy de boekenclub-vertegenwoordigster (Chris Verhavert) aanzienlijk en snel. De ongezonde manipulatie waarmee Madeleine Suzy van haar man weg wil emanciperen, keert zich op het einde brutaal in haar nadeel: de pseudo - zelfstandigheid zelve wordt door de «rot - regisseur» gelijmd met enkele veelbelovende rollen. Suzy ziet niet - begrijpend haar ideaalbeeld van de vrije vrouw verloederen tot een zelfingenomen en roemhongerig vrouwmens maar wordt door inzicht gelouterd. Beide aktrices speelden sterk en onberispelijk.

In «Buurt», de eenakter die na de pauze op de planken kwam, konfronteert Geldhof een revolutionair - denkend koppel met de a - politieke fabrieksarbeider Jacky. Een gigantisch reclamepaneel beheerst het podium en vormde

de plaats van handeling. Prachtig scherpe dialogen in een dagdagelijkse taal gooien de verhoudingen tussen het trio volledig overhoop. De fijn be-roemde humor van het stuk school grotendeels in het rechtstreekse konflikt tussen het verdoken, gemaskerde intelektualisme en het eerlijk opene volkssimplisme.

Goed gestikulerend en mime-rend werkte Guido Beullens (Jacky) zijn personage naar de beste vertolking toe. Iets minder goed uit de verf kwamen Tuur Reynders (Jef) en Rita Beullens (Leen) al berijpten ook zij hun rol naar het slot toe.

Achter de schermen werkten tweemaal drie dezelfde personen mee aan de produkties. Sjarel Branckaerts verzorgde de regie, Freddy Van Vlasselaer bouwde de dekors en de geluidswerking voor beide stukken werd verzekerd door Dré De Win.

«TWEE VROUWEN»

van Rudy Geldof

Een kleine zaalproductie met Chris Lomme en Gerda Marchand, in een regie van Sjare Branckaerts

(voor meer informatie over deze produktie bel K.V.S.)

Voorstelling in het kader van Europalia '80 : 22 oktober 1980 om 20.30 u.

Over de auteur

Rudy Geldof werd geboren te Brugge op 13 oktober 1942. Zijn kinderjaren bracht hij door in verschillende Oost-Vlaamse dorpen. Na de middelbare school oefent hij allerlei seizoenwerkjes uit op pakketboten in soevenirwinkels. Hij werkt in het buitenland en is een tijdlang lederbewerker... dit alles zal later een niet onbelangrijke rol spelen in zijn toneelwerken. In 1974 wordt hij uitbater van een café-balzaal te Brugge. In januari 1977 sticht hij Teater De Kelk te Brugge, dat een jaar later door het Ministerie van Nederlandse Cultuur erkend wordt als D-gezelschap. In De Kelk en in andere kamerteatrs wordt aanvankelijk nauw samengewerkt met regisseur Jacky Tummers. Er worden een aantal stukken voor kleine bezetting geschreven, waarbij vooral aandacht wordt geschonken aan nuancering en diepgang

in de psychologische tekening van de personages.

Sedert januari 1980 full-time werkzaam als toneelauteur. Er zijn stukken in de maak voor KVS, Fakkel, T.I.L. en scenario's voor televisie.

Na de wereldpremière van «Twee Vrouwen» in teater De Kelk schreef F. Vanhee in De Spectator van 23/3/78:

«Twee levensechte vrouwen»

«Dat er toneelschrijverstalent klaar staat om de oude, niet zo talrijke garde op te volgen, is een geruststellend verschijnsel. Eén van hen die staat te trappelen van ongeduld is Rudy Geldof. Hij is er tot nu toe in geslaagd elk jaar van zich te laten horen. Zijn recentste volavond stuk «Twee Vrouwen» loopt thans afwisselend in De Kelk in Brugge en De Waag in Antwerpen.

Hoewel ook dit in de lijn ligt van het vorige, nl. dat van het volksrealisme, is er toch een merkwaardige vooruitgang inzake diepgang.

Het stuk confronteert twee vrouwen uit een verschillend milieu, maar met een identieke liefdeservaring. De ene is een actrice, die door haar vaste vriend-regisseur verlaten werd en verkommerd in eenzaamheid en de drank zich genesteld heeft in een appartement van haar moeder. Ze krijgt het bezoek van een volkswrouw, die voor haar man op de vlucht is en verkoopster aan huis is geworden voor een boekenclub om in haar onderhoud te voorzien.

Fijnzinnig uitgebeeld is de aanvankelijk aftastende manier waarop zij tegenover elkaar staan, het zoeken naar contactpunten, waardoor geleidelijk een vriendschap ontstaat.

Rudy Geldof schrijft buitengewoon geestige dialogen, op het gevaar af dat het geestigheid om de geestigheid wordt, zoals dat wel eens in vorige stukken het geval was. Dat is hier gelukkig niet zo. Het cynisme en het chagrijn liggen de actrice wondergoed in de mond en tekenen dus het personage voller. Haar spot is immers een masker voor haar ontgoochelingen.

Hoewel er slechts twee vrouwen op de planken staan en er slechts één plaats van handeling is, is het toch meer geworden dan wat gebabbel. De mannen zijn er a.h.w. voortdurend voelbaar aanwezig. Ook is er een sterke dramatische ontwikkeling niet zo zeer uiterlijk, maar wel onder de oppervlakte.

De geleidelijke ontrafeling van hun beider verleden geeft het stuk bovendien nog een meeslepende dimensie.»

Aktrices over hun rol in Geldhofs „Twee Vrouwen”

Op een regendag waait Suzy bij Madeleine binnen. Madeleine is aktrice, aan de dijk gezet door de regisseur met wie ze sedert jaren samenwoonde. Ze is alleen en zonder werk, probeert haar wanhoop en verveling te verdrijven door te drinken en Cocteaus monoloog: «La voix humaine» in te studeren. Suzy is

een zeer gewone vrouw, kleinburgerlijk, beperkt, onhandig. Ze stelt zich voor als vertegenwoordigster van een boekenklub: ze moet proberen leden te werven. Maar ze is erg onervaren.

Ze begon pas drie weken geleden met die job, nadat ze van bij haar man was weggelopen. Hij sloeg haar. Al jaren. Maar Suzy was er zo van doordrongen dat een vrouw, for beter and worse, bij haar man hoort, dat ze de mishandelingen en vernederingen verdroeg. Tot op de dag dat hij haar zodanig toetakelde, dat ze het plots niet meer aankon. En wegliep.

Ze tracht zich bij Madeleine gewoon als boekenverkoopster voor te doen. Maar de ervaren, geraffineerde aktrice, voelt aan dat er wat aan de hand is en rust niet tot ze het hele verhaal hoort. Ze stelt Suzy voor een tijdje bij haar te blijven wonen. Zijn ze niet alle twee vrouwen van middelbare leeftijd, zonder man, verplicht op eigen benen te staan? Suzy schrikt van de idee, voelt zich weinig op haar gemak bij de geblazeerde, sarkastische aktrice. Maar ze is doornat, moe,

overspannen... De verleiding om even uit te blazen is groot. Ze blijft. En voelt zich van dag tot dag meer en meer gefascineerd door Madeleine die voor haar de verpersoonlijking wordt van een vrijmoedige levensstijl die haar afstoot én aantrekt...

De dag waarop Suzy, met de hulp van Madeleine, stiekem haar bezittingen bij haar man weghaalt met het oog op een nieuwe toekomst, krijgt de aktrice een telefoontje van haar regisseur. Hij heeft weer rollen voor haar, vraagt haar bij hem weer te keren. Madeleine gaat door de knieën. Een enorme klap voor Suzy die niet alleen haar toeverlaat verliest, maar plots ook doorheeft dat de schijnbaar zo zelfzekere Madeleine niet zonder haar regisseur kan. En veel kwetsbaarder is dan zijzelf, Suzy, die gekweld was door angst en wroeging omdat ze thuis was weggelopen...

Tot zover het verhaal van de Brugse auteur Rudy Geldhof, in «Twee vrouwen», een toneelwerk dat vanaf 22 oktober e.k. in de «Nieuwe Centrale» (Bibliotheek van Brussel) wordt opgevoerd, met Chris Lomme in de

rol van Madeleine en met Gerda Marchand als Suzy.

Repetitie

Wij maakten op verzoek van de auteur en van regisseur Sjarrel Branckaerts, de eerste repetitie mee, samen met nog enkele vrouwen. Wat dachten we van dit stuk? Kwamen de «twee vrouwen» geloofwaardig over?

Ja, dat vonden we wel. Niet over de hele lijn misschien: het contrast tussen de ironische, rad van de tongriem gesneden en gesofistikeerde Madeleine en de simpele, volkse Suzy, leek wel erg groot; het toeval dat de twee vrouwen samenbrengt eveneens. Maar... la réalité dépasse la fiction.

«Ik heb al sterkere staaltjes van «toeval» in mijn leven meegemaakt», zei Chris Lomme, die zelf met een ander bezwaar tegen het stuk rondliep: «Waarom moet Madeleine uitgerekend een aktrice zijn? Zij versterkt het beeld dat een bepaald publiek over ons heeft: aktrices zijn vrouwen die als bohémienness leven, die drinken, en van het ene avontuur naar het andere fladderen... Er bestaan zulke

vrouwen en er bevinden zich allicht aktrices onder hen... Maar dé aktrice is niet zo... Ik voel me niet op mijn gemak in deze rol van de verlopen, cynische Madeleine die zo schrill afsteekt tegen de simpele, maar zuivere, eerlijke Suzy...»

Dat contrast was volgens Geldhof en Branckaerts verantwoord omwille van de dramatische aktie. De twee vrouwen vertegenwoordigen elk een andere wereld. Ze botsen voortdurend, maar voelen zich — door het contrast — ook tot elkaar aangetrokken. Maar dan — wat de aktrice betreft — toch niet te veel. «Voor haar is dit samenzijn met Suzy een experiment dat haar verveling tijdelijk verdrijft. Het is een spel, ze meent het nooit helemaal serieus...» Waarop Chris Lomme heftig uitviel: «Dat neem ik niet. Madeleine is ook een mens, met gemeende gevoelens tegenover Suzy...»

Ze keek opgelucht toen we zegden het ook zo begrepen te hebben. Madeleine laat Suzy pas schieten nadat de regisseur — van wie ze eigenlijk nooit losgeraakt was — weer is komen opdagen. Maar ze heeft niet be-

wust, niet opzettelijk met de gevoelens van Suzy gespeeld.

Ze gingen er nog verder over praten: auteur, aktrices, regisseur. Het stuk kon nog verschillende kanten uit. Hoé het wordt, zullen we op de première zien. Maar de discussie had deugd gedaan, zegden Chris en Gerda. Het was in hun carrière de eerste keer dat ze op die manier over hun rol en de interpretatie ervan, van gedachten hadden gewisseld met mensen die niet tot het teater behoorden. «We moesten dat meer doen», vonden zij. En wij ook. (TS)

Gisteravond was er première van een eerste produktie voor dit seizoen van het tweede plateau van KVS-Brussel. In een regie van Sjarel Branckaerts spelen Kris Lomme en Gerda Marchand "Twee Vrouwen", de lange éénakter van de Bruggeling Rudy Geldof. Acteurs en actrices die voorlopig niet vastzitten aan een produktie in de grote zaal, blijven in training met teaterkreatief werk en spelen een vlaams auteur. Tot zover een lovenswaardig initiatief. Toch rijzen er vragen als met een produktie zoals die van "Twee Vrouwen" moet blijken dat het tweede plateau zich letterlijk beperkt tot het zijn vaneen uitvloeisel van konserverende konseptie en opties van de grote schouwburg en er totaal niet wordt gewerkt vanuit een geest van teatervernieuwing, noch qua regiewerk, noch qua speelstijl, noch qua lezing en concept van een tekst of een gegeven. Naar stijl en opvatting wordt m.a.w. verder het voor de KVS kenmerkende grote-zaal-toneel bedreven in pocketformaat, op de schaal dus van een kamertheater. Het is in eerste instantie een jammere opvatting van een tweede plateau onder de leden van een gezelschap dat niet bepaald barst van vernieuwingsdrang.

Dit maar om te zeggen dat er in de voorstelling van "Twee vrouwen" naar aanpak en opvatting geen enkel verschil te merken was met een behoorlijke grote-zaal

produktie van de KVS. Geldof's stuk, de konfrontatie van twee van hun man of minnaar weggelopen vrouwen en hun al dan niet groeien naar reële ~~na~~ emancipatie zit vol goede bedoelingen en is niet kwaad gekonstrueerd, maar ondergraaft op zichzelf zinnige en boeiende passages met een behoorlijke dialoog door een aantal wat ik zou willen noemen amateuristische trekjes : te veel uitleggen, te veel verduidelijken, te veel expliciet vertellen op een vaak opzettelijk

en soms geforceerd aandoende manier. Dat regisseur Sjarel Branckaerts hier niet heeft geschraapt of minder nadrukkelijke oplossingen heeft gezocht, zegt veel over deze regie die de tekst letterlijk en tot in het decor toe zo naturalistisch mogelijk volgt en de niet meer door de toeschouwer invulbare explikatiezucht van de auteur hiermee nog aantakker. Daardoor krijgt ook die regie, in haar zucht om toch maar tot in alle details realistisch en verhandelend te zijn, amateuristische trekjes. Dat heeft te gevolgen voor Kris Lomme in de rol van de alleenstaande actrice. Precies deze rol is door de auteur het zwaarst beladen met allerlei vulwerk dat door de regie en actrice wordt gevolgd op een manier die - mede door premièrezenuwen bij Kris Lomme - een paar keer tot hinderlijke on-echtheid, on-waarheid leidt. Daartegenover is de volmaakte beheersing van Gerda

Marchand uiterst zuiver en boeiend. Alles bij mekaar een gemiddelde voorstelling die niet verveelt maar ook niet bijzonder lang na blijft zindren. Twee Vrouwen, staat vandaag en morgen en verder tot en met de derde oktober voor in totaal 9 voorstellingen in Trefcentrum Nekkerdal in de Gustaaf Schildknechtstraat in Laken.

19/9/81 Stand.

Twee Vrouwen: goed teater

BRUSSEL — Er is in Brussel simpel maar goed teater te zien: recht-toe-recht-aan gespeeld in een naturalistisch decor, waarin de soep te ruiken zou zijn mocht er soep in het stuk voorkomen. Het stuk heet „Twee Vrouwen”. Het werd geschreven door Rudy Geldhof en het is een plezier om er naar te kijken.

Die twee vrouwen zijn Chris Lomme en Gerda Marchand, sober en direkt geregisseerd door Sjarel Branckaerts. De auteur zit volop in vrouwenproblemen. Hij laat een naar alcoholisme afglijdende aktrice kennismaken met een huissloof die eindelijk — na jaren — de moed vond om weg te trekken van haar man, die haar mishandelde. De twee beuren elkaar op. Het stuk eindigt nogal abrupt, waarbij de huissloof inmiddels de sterkste blijkt geworden te zijn. „Twee

vrouwen” is gewoon een realistisch stuk, zeker niet hét stuk over feminisme. Er zit zelfs weinig boodschap in verborgen, tenzij dan dat zelfstandigheid vereist is.

Chris Lomme en Gerda Marchand bewijzen hier hun grote talent, dat in het gewone repertoire van de KVS niet genoeg aan bod komt. Dit geldt overigens voor nog een stel in se

bekwame acteurs en aktrices. Als zij hun energie en talent ook via een tweede plateau kwijt kunnen, zoals in het teater Nekkersdal te Lanaken, dan is dat tenminste gewonnen. Het blijft inmiddels een raadsel waarop de KVS zelf als gezelschap zo blijft stagneren, om geen andere woorden te gebruiken.

Allen dus naar Nekkersdal!
Guido FONTEYN

Chris Lomme en Gerda Marchand in „Twee vrouwen”, een KVS-produktie in Trefcentrum Nekkersdal.

KVS-2 in Lakens Trefcentrum Nekkersdal :

Met een lach en een traan : «Twee vrouwen»

(Van onze redakteur)

Twee vrouwen hebben allicht meer miserie dan één. Dat bleek donderdagavond uit de creatie van het stuk «Twee vrouwen» van de Bruggeling Rudy Geldhof, dat als tweede plateau produktie door KVS - Brussel op de planken werd gebracht in het Lakense Trefcentrum Nekkersdal.

Arena van het gebeuren is het interieur van een lamentebel optrekje midden in de duinen van de Belgische kust, waar de geflopte aktrice Madeleine de kater van een spaakgelopen verhouding met haar «vaste» regisseur poogt te boven te komen bij middel van een stevige whiskykuur.

Daar krijgt zij het bezoek van boekenverkoopster Suzy, die zonet haar man te Antwerpen met hebben en houden heeft achtergelaten, wegens het dagelijks pak slaag dat zij van hem jaar in jaar uit te verwerken kreeg. Op aandringen van Madeleine, besluiten beide vrouwen uiteindelijk tesamen een nieuw leven op te bouwen, uiteraard zonder mannen deze keer. Bij het scheiden van de markt zal blijken dat dit niet zo eenvoudig is. Het stuk eindigt dan met een totaal gelouterde Suzy, die van «onnozel hart» in de wereld is uitgegroeid tot een waardige en zelfbewuste vrouw die hoopvol de komst van de middelbare leeftijd tegemoet ziet.

De lineaire dramatisering van dit verhaaltje volgens het

klassieke schema expositie - konflikt - climax - loutering is echter in dit geval niet van aard om deze produktie in haar geheel, tot een boeiend kijkstuk uit te bouwen. Daarenboven is auteur Geldhof duidelijk niet vies van een clichéetje minder of meer, een hebbelijkheid waar regisseur Sjarel Blanckaerts zich spijtig genoeg heeft bij neergelegd en die hem blijkbaar weerhouden heeft vijtig de schaar te hanteren. Het resultaat daarvan is een eerder halfslachtig (melo) drama met een lach en een traan, uit het leven gegrepen, en met al te schaarse sterke momenten.

Chris Lomme (Madeleine) en vooral Gerda Marchand (Suzy) geven nochtans een sterke prestatie ten beste, waarbij de Suzy - figuur een ietsje méér geloofwaardig overkomt dan de drukdoende Madeleine. Het volhouden van de dronken uitbundigheid en de daarop volgende katerige depressies van deze laatste, is zelfs voor een gehaaide aktrice als Chris Lommel een zware klus, die zij nochtans op vele momenten schitterend tot een goed einde brengt.

Van «Twee vrouwen» zijn nog voorstellingen geprogrammeerd op 19, 24 en 26 september en 1, 2 en 3 oktober, telkens te 20.30 u. in Trefcentrum Nekkersdal, G. Schildknechtstraat 26, 1020 Brussel (Laken). Bovendien is er een laatavondvoorstelling op vrijdag 25 september te 22 u. Voor reservatie: KVS (02/219.49.44) of Nekkersdal (02/428.09.08).

Alex COP

WERELD VAN DE CULTUUR

Een vrouw en een vrouw

Titel : Twee vrouwen
Auteur : Rudi Geldhof
Regie : Sjarel Branckaerts
Met : Chris Lomme en Gerda Marchand
Productie : Koninklijke Vlaamse Schouwburg Brussel
Plaats : Theater Nekkersdal Laken.

Het sociale theaterdecreet is vruchtbare teelaarde gebleken voor een steeds weliger tierend ambtenarendom in de officieel erkende toneelgezelschappen. «Gesubsidiëerden» met het theaterhart op de rechte plaats zoeken dan ook ijverig naar een uitlaatklep voor hun artistieke betrachtingen, buiten dat enge keurslijf dat de erkende schouwburg hen biedt. Een van die uitbraakpogingen zou KVS-2 moeten zijn, het zogenaamde tweede plateau van de Brusselse schouwburg, voorzien in het Garagetheater, dus in de

schaduw van het moederhuis, maar door hoofdstedelijke bestuursbeslommeringen verplicht uit te wijken naar het randgebied en een onderkomen te vinden in het nog steeds «in opbouw zijnde» Lakense Nekkersdal.

Zoveel noodoplossingen dus voor een initiatief dat eigenlijk alleen het etterende theaterbestel, voor zover we daarvan kunnen gewagen, zou moeten openprikkelen.

Dat de KVS-directie het met dit tweede plateau toch eigenlijk goed meent moge blijken uit de rolbezetting. Niemand minder dan Chris Lomme en Gerda Marchand werden immers vrij gemaakt om «Twee vrouwen» van Bruggeling Rudi Geldhof te monteren. Een succes over de gehele lijn kan ik het helaas niet noemen. Maar men kan het de medewerkers amper kwalijk nemen : de afstand tussen

Gerda Marchand (onder) en Chris Lomme in «Twee vrouwen»

het «decretaal» zijn job doen en geestdriftig theater maken is enorm en niet in één keer overbrugbaar.

Ik had gehoopt dat deze KVS-2-productie een professionele aanpak zou getoond hebben van een auteur-van-eigen-bodem, met de mogelijke bedoeling hem klaar te stomen voor het «eerste» plateau, de grote schouwburg dus. Dramaturgisch is er echter aan het overigens meer dan verdienstelijke produkt van Rudi Geldhof niet gedokterd : overbodige herhalingen, nadrukkelijk inlepel en al te doorzichtige stereotiepen, zoveel uitdrukkingen van een gezond amateurisme, waren ook in deze KVS-montering schering en inslag. Heeft de huisdramaturg hier geen uitstekende kans laten liggen ?

Dat stereotiepe komt vooral tot uitdrukking in het personage van de actrice, schijnbaar stevig met beide voeten op de grond, een vrouw met pit. Uiteindelijk is dit karakter opgebouwd volgens de regels van de brave schandaalpers-interviews, ongelooflijk en vals van het begin tot het einde. Actrice Chris Lomme was dan ook niet in staat deze onoverkoombare hinderenis te nemen.

Gerda Marchand daarentegen kreeg van de auteur een voldragen personage mee en maakte er op haar beurt een pareltje van. Meteen leverde zij het bewijs dat KVS-2 een goede zaak is, dat Rudi Geldhof toneel kan schrijven en... dat zij talent heeft. Maar dat laatste wisten we al.

Tot 3 oktober e.k. in Nekkersdal en nadien ook verwacht te Tiel.

Hugo MEERT

„Twee vrouwen” op tweede KVS-plateau

BRUSSEL. — De reeds zo lang verbeide openstelling van het zgn. tweede plateau van de KVS in vervanging van het Garagetheater, dat voorlopig niet bespeelbaar is, heeft dan toch eindelijk plaats gevonden in het Trefcentrum aan de Gustaaf Schildknechtstraat te Laken. Een merkelijk nadeel van deze speelruimte is wel haar te geringe capaciteit. Er kan niet veel volk samen naartoe.

De beide actrices van de KVS aan wie de eer te beurt viel het tweede plateau in te wijden, zijn Chris Lomme en Gerda Marchand, twee reeds sinds jaren doorgewinterde dames, die het klappen van de zweep dan ook sedert vele jaren kennen.

Het tweede plateau, de oude droom en het troetelkind van wijlen directeur Vic de Ruyter, heeft evenwel een andere doelstelling dan steractrices te doen optreden. Hier moeten „in principe” aankomende jonge krachten hun kansen tonen en uitproberen.

Twee vrouwen, een „tranche de

vie” van twee stukgelopen en vereenzaamde levens, van de nog geen veertig jaar oude Brugse schrijver Rudy Geldhof, geeft blijk van een verrassende kennis van de psyche van de vrouw.

Het wedervaren van deze twee totaal stuurloze, ontredderde, vereenzaamde, maar naar oprechte liefde hunkerende vrouwen, is schrijnend.

Beide actrices hebben in hun rol datgene weten te leggen wat de toeschouwer aangrijpt en boeit.

Het decor is het gedroomd, verwaarloosd en slordig interieur van de aan de drank verslaafde Madeleine. Regisseur Charles Branckaerts heeft in dit stuk de juiste toon getroffen.

Nog op 24, 26 september, telkens om 20.30 u., met op 25 september een laatavondvoorstelling om 22 u, en dan nog op 1, 2 en 3 oktober om 22 u.

Plaatsbespreking: tel. 02-219.49.44 (KVS); Theater Nekkersdal, tel. 02-428.09.08. — (L.P.)

Chris Lomme en Gerda Marchant in Twee Vrouwen: een matig stuk wordt goed gemaakt door het spel van de twee actrices.

terug, vindt een baantje bij een boekenclub en sjuwt deur na deur af om leden te ronselen. Achter een van die deuren woont Madeleine. Ze nodigt Suzy uit om bij haar in te trekken, zodat ze er samen nog iets van kunnen maken.

Dan komt de *aardige*, minder voor spelbare draai aan het stuk: als ze samen zijn, blijkt dat vrouwen elkaar het leven ook danig zuur kunnen maken. Daar hebben ze geen mannen voor nodig. Het ligt vooral aan Madeleine die wel veel praatjes over haar onafhankelijkheid heeft, maar zichzelf goed voor de gek kan houden. Ze rotzooit maar wat aan, drinkt teveel en gebruikt de afhankelijkheid van Suzy die echte vriendschap voelt en een prachtige praatpaal is om haar ongehoofwaardige beuzelarijtes aan kwijt te raken, zodat ze zich sterker kan voelen. Als Suzy begint te twijfelen aan Madeleines eerlijkheid en haar dubbelheid ten opzichte van haar vroegere minnaar ter discussie stelt, dan loopt ze weer net zo hard terug naar de man van wie ze zo weinig afhankelijk scheen. Nee, „Twee Vrouwen” heeft gelukkig niet het vermoeiende happy end van veel vrouwenstukken, waarin de oplossing gezocht wordt in het simpelweg *afschaffen* van de mannelijke helft van de bevolking. En dat maakt toch wel iets goed. De titel kan overigens vergissingen in de hand werken. Het is geen toneelbewerking van de roman *Twee Vrouwen* van de Nederlandse schrijver *Harry Mulisch*.

In principie is 't enigszins gevaarlijk om een toneelstuk te beoordelen na het zien van een repetitie. Het is woensdag als dit geschreven wordt, de dag voor de première. Maar het toneel was al „aangekleed” met decor en belichting en alle nodige attributen stonden op toneel. En bovendien heeft Twee Vrouwen een lange repeteer-geschiedenis. KVS-Brussel startte in oktober 1980 al met repeteren. De voorstelling was eigenlijk bedoeld als Vlaamse bijdrage aan Europalia '80 en stond ook op de planning van de tweede plateauproducties van de KVS. Het stuk werd toen echter geschrapt, omdat het garagetheater van de KVS niet langer bespeelbaar bleek.

Terug naar de inhoud en het spel in „Twee Vrouwen”. Het matige schrijverschap van Rudy van Geldhof wordt vooral goedgemaakt door de inzet en het talent van de twee actrices. Vooral Gerda Marchant maakte van de weinig oorspronkelijke teksten,

Bijna alle slogans van de emancipatie

KVS Brussel speelt Twee Vrouwen

Donderdag is KVS-Brussel met *Twee Vrouwen* van de Vlaamse auteur *Rudy van Geldhof* in première gegaan, een tweede plateauproductie met *Chris Lomme* en *Gerda Marchant*. Afgaand op de voorlaatste repetitie, voegt het pas vier jaar geleden geschreven „Twee Vrouwen” niets bijzonders toe aan de vloed van zogenaamde „vrouwen”-stukken. Toch is het ook te gemakkelijk om het af te doen als een kronologische opsomming van het hele scala aan clichés die voor weinig originele auteurs voor het grijpen liggen op het moment dat ze zich willen wagen aan de vrouwenproblematiek: het geestelijk en lichamelijk geweld van mannen, de cultuurpatroongerichte afhankelijkheid van vrouwen, de ontkenning van de eigen seksualiteit, de solidariteit tot in de dood van vrouwen onderling en de hemel op aarde als vrouwen de oplossing gevonden hebben door alleen met vrouwen door te leven.

Het verhaal van „Twee Vrouwen” zo achter elkaar zettend, lijkt het daar op het eerste gezicht toch verdacht veel op. *Chris Lomme* speelt een ouder wordende actrice die al jaren een vaste verhouding met een klier van een regisseur heeft en die door een

jongere blom aan het toneelfront opzij geschoven wordt. *Madeleine*, zo heet het personage, krijgt geen mooie rollen meer en beweert dat niet te pikken. Ze verlaat haar minnaar en de toneelwereld en trekt zich terug in één van de villa's van haar oude schatrijke moeder aan de Belgische kust, om daar zonder regisseur, *Coc-teau's* fameuze monoloog *La Voix Humaine* in te studeren. Dit, om iedereen en vooral haar ex-geliefde, te laten zien dat ze heel goed alleen kan. Helaas, oefent de whiskyfles meer aantrekkingskracht op haar uit dan het hoog geprezen toneelstuk. Met haar kollega-slachtoffer is het erger gesteld. *Suzy*, een jonge-oude meid die na jarenlang voor haar ziekelijke en bezitterige vader te hebben gezorgd, zich aan de ene man ontworstelde om te trouwen met een bruto: een man met een drankprobleem en losse handjes. Opgegroeid in het patroon van een vrouw die niet beter weet dan dat de plaats van de vrouw naast de man is en dat er dan ook veel verdragen moet worden, kost het veel pakken slaag en geestelijke pijn voordat ze haar biezen pakt. Ze staat op straat, beurs geslagen en moederziel alleen. Ze durft echter niet meer

een Suzy van vlees en bloed. Door haar spel en dat van Chris Lomme is het bijna mogelijk om echte kwaliteit in het stuk van van Geldhof te zien. De regisseur *Sjarel Blanckaerts* heeft de actrices veel ruimte gegeven.

Sjarel Blanckaerts : „Een acteur die wordt opgeofferd aan de vorm of een visie, daar krijg ik de kriebels van. Je kunt iemand prachtig belichten, tegen een mooi decortje plakken, maar ik kom kijken om te horen wat ze te zeggen hebben en ook *hoe*. Vroeger zei men dat vijftieng procent voor de schmink, vijftieng procent voor het licht en de rest voor de acteur is. Nu heb ik vaak het gevoel dat ze dat niet eens meer krijgen. Het draait nu om de visie van de regisseur. De *speler* bestaat niet meer. Hoe vaak zeg je niet dat een toneelstuk heel bijzonder was met een duidelijke visie, maar dat je geen acteurs gezien hebt. Dat terwijl er honderd, honderdvijftig jaar geleden toch ook prachtige dingen gespeeld werden. En daar kwam geen regisseur aan te pas.

Waarom ik juist het stuk van Rudy van Geldhof gekozen heb? Rudy heeft een mooie beschrijving gemaakt van een emancipatieproces. Eigenlijk gebruik ik het woord emancipatie niet graag. Dat heeft iets feministisch, iets Dolle Mina-achtigs. Hij geeft met „Twee Vrouwen” prachtig aan dat je niet op de barrikades hoeft te staan, om bewust te zijn van je situatie. „Twee Vrouwen” biedt geen oplossing. Maar er is aan het eind bij Suzy wel degelijk iets veranderd, terwijl

Gerda Marchant, Knack's Carly Broekhuis, regisseur Sjarel Blanckaerts en Chris Lomme : er zijn maar twee soorten teater, goed en slecht.

66 BELGIE

Madeleine in theorie de geëmancipeerde vrouw is en alle slogans hanteert.”

Chris Lomme (Madeleine) : „Er is vorig jaar al veel gepraat over dit stuk. Ook met vrouwen uit de feministische beweging. We kregen toen kritiek in de trant van : Madeleine moet wel een actrice zijn om zo te kunnen reageren. Ik was daar toen boos over. Alsof actrices geen normale vrouwen zijn. Dit jaar was de kritiek tijdens de repetities heel wat zinniger. Al vonden sommige vrouwen het stuk cliché-matig, ze gaven aan dat het niet alleen meer om vrouwen-mishandeling en directe afhankelijkheid gaat maar om een hele economische situatie, het einde vond men over het algemeen goed. Suzy durft dan haar eigen kondities te stellen.

Toen we met repeteren begonnen, hebben we trouwens helemaal niet gedacht dat dit nu een typisch emancipatiestuk was. Dat vind ik ook nu nog niet. Het gaat eerder over eenzaamheid en macht. En dan ook over macht tussen vrouwen. Er werd ons gevraagd waarom het stuk niet door een vrouw geschreven en geregisseerd is. Dan was het een heel ander stuk geworden, heb ik toen geantwoord. Trouwens, *Sjarel Blanckaerts* heeft een hele teergevoelige manier van met vrouwen omgaan.

Blanckaerts : „Vrouwen die dat soort stukken schrijven, staan vaak op de barrikades. Die schrijven om te vertellen hoe tevreden ze zijn met het bewustwordingsproces en zeggen : „Kijk waar ik uitgekomen ben”. Ik hou niet van dat principiële, pamflettaire teater. Mensen die al tientallen jaren aan het toneel zijn, zeggen : er zijn maar twee soorten teater : goed en slecht teater. Daarop aansluitend,

ik hou best van een pamflettair stuk als het maar goed is. Voor mij geldt dat als een stuk mij boeit, ik het wil regisseren.”

Lomme : „Twee Vrouwen is een intrige die dramatisch genoeg is om te spelen. Maar het is beslist geen pamflet en we hoeven niets te verdedigen. Het gaat niet om de verbeelding van de grote machtsstrijd, zoals bij oude Griekse tragedies, maar om de twijfel, de winnaar en verliezer in kleinere dingen. Iedereen die verliefd is, of van iemand houdt, wordt verliezer op het moment dat dat bij de ander ophoudt. Kijk, een toneelstuk brengen, blijft een gok. Het is maar afwachten hoe het ontvangen wordt. Maar ik sta er pal achter. Ik vind Rudy van Geldhof een Vlaamse auteur met een goede dialoog.”

Zelden leuk

In het toneelstuk, tijdens een van de gesprekken tussen Madeleine en Suzy, praten ze over de mannelijke sekse. Rudy van Geldhof laat Madeleine daar een ietwat bittere, maar komische optelsom van de mannelijke seksualiteit maken. Ze begint met de beschrijving van haar eigen geliefde als ontrouwe minnaar. Suzy typeert haar man als bokskampioen en dan raast Madeleine, opsommend : *de floep-ik-ben-het-kwijtsoort, de inslaapvallers, de fetisjisten, de latent homoseksuelen, de sadisten, de masochisten, de achterbankmaniakken, de voorbankmaniakken, de ik-mag-niet-van-mijn-mammiesoort, de je-doet-me-denken-aan-mijn-mammiesoort, de masturbators, de eerst-mijn-pruik-afdoensoort, de hupsakeeboem-faldarariesoort, de Marie Tumassoort, de Iglovoor-ingevrorensoort*. Dit is een van de weinige momenten dat de tekst echt een beetje leuk is.

De KVS is al jaren geleden begonnen met tweede plateauproducties. De bedoeling was en is om daar stukken te brengen die minder geschikt zijn voor het grote toneel. Die geen groot toneeloppervlak nodig hebben en in principieel geen groot publiek bereiken. Op de vraag of er daar plaats gemaakt wordt voor modernere, experimentele vormen van teater antwoordt *Sjarel Blanckaerts* : „We moeten natuurlijk op de hoogte blijven van nieuwe teatervormen. Een van de punten van kritiek op „Twee Vrouwen” zal ongetwijfeld zijn dat het weer klassiek teater is. Ik vind het echter onzin te experimenteren alleen om voor vol te worden aangezien. We moeten ons niet verplicht voelen trends te gaan volgen. In Nederland wordt wel gezegd dat Vlaanderen achter loopt, ik heb soms het gevoel dat we wat reëler met experimenten omspringen.

CARLY BROEKHUIS ■

De Stand. 15/9/82

Twee overbodige Vrouwen bij MMT

MECHELEN — Het misverstand dat een levensecht en realistisch gebeuren ook goed teater kan garanderen, woedt in Vlaanderen hardnekkig voort. In het Miniatuurteater is daar dezer dagen een extreem voorbeeld van te bekijken.

„Twee vrouwen” van Rudy Geldhof — twee vrouwen (Heddie Suls en Agnes De Nul) etaleren gedurende twee uur hun frustraties tegenover mannen, met vele ironiserende momenten, dat wel, herkenbaar dus, maar waarom moet je daar in godsnaam een toneelstuk over

schrijven! Als bovendien het ondermaats akteren elke mogelijkheid om de tekst boven zichzelf uit te tillen fnuikt, wordt de voorstelling een karikatuur van zichzelf.

Realistisch teater — de term naturalisme is in Vlaanderen al te vaak misbruikt — heeft enkel zin als het getoonde gebeuren overstegen wordt, als het banale aanleiding geeft tot een reflectie over banaliteit. Verveling heeft enkel een dramatische functie als er naar de achtergronden gepeild wordt, op de scène en bij de toeschouwers, maar voor dit laatste moet het

teater de middelen aanreiken. Niets van dit alles is te bespeuren in „Twee vrouwen”. Ze denken te ironizeren, maar ze doen gewoon belachelijk. Voor mijn part mogen ze gerust schuttingtaal gebruiken, maar niet om preutsheid te verbergen. Niet eens de preutsheid van de personages, dat zou te verantwoord zijn, maar wel die van de teatermakers, van het MMT. Mogelijk ben ik te kwader trouw met zo'n oordeel, maar ze lokken het wel uit. Dit is burgerlijk teater van het allerlaagste allood: een volstrekt overbodige produktie.

Klaas TINDEMANS

M.M.T.

't Pallieterke 16 sept. 82

Twee vrouwen

De **Twee Vrouwen** van Rudi Geldhof verschillen sterk van elkaar: door hun afkomst, levensomstandigheden en vooral temperament. Ze zitten wel in een gelijkaardige situatie, als het stuk begint, maar ze reageren er totaal anders op. Suzy heeft haar man verlaten, omdat hij haar sloeg. De aktrice Madeleine werd door de regisseur met wie ze samenwoonde, voor een jongere «Hollandse trut» geruild. Eigenlijk zijn ze er allebei de put van in, maar Madeleine heeft haar toevlucht gezocht in de drank om, met de hulp van haar akteertalent, te doen alsof het haar geen barst kan schelen. Wanneer Suzy bij haar binnenkomt om haar het lidmaatschap van een boekenklub aan te smeren, heeft ze diep in het glas gekeken. Hoe beide vrouwen in de loop van het stuk evolueren, heb ik bij het begin van het vorige toneelseizoen al eens verteld, na de opvoering ervan in Nekkersdal. Als je je dat niet meer herinnert en het absoluut wil weten, kan je het een dezer dagen in het Mechels Miniatuurteater (Kleine Zaal) vernemen.

Het zal je misschien nog meevallen ook, want Heddie Suls en Agnes de Nul zijn twee goede actrices. Maar als je het stuk reeds in Nekkersdal op het tweede plateau van de K.V.S. hebt zien komen, zal je moeilijk kunnen

loochenen dat Chris Lomme en Gerda Marchand beter waren in de rol van Geldhofs vrouwen. De opvoering in Nekkersdal was, naar mijn gevoel, ook de beste vertoning die ik in het vorige seizoen heb bijgewoond, voor zover een tweemansvertoning (met twee vrouwen) tegen opvoeringen met een zwaardere bezetting kan worden afgewogen.

De totale ontredde die Gerda Marchand als Suzy beleefde, haar onzekerheid bij de aanvang van het stuk, kwam bij Agnes de Nul minder sterk over. En de razerij waartoe haar gekwetste trots Madeleine gedreven had, was minder overtuigend dan het voorgewende cynisme dat Chris Lomme in dezelfde rol had gelegd. Haar schreeuwerige uitvallen, die wat te schrill afstaken tegenover haar wat te zachte spreektoon in haar telefoongesprekken, konden dat nauwelijks verhelpen.

Pas in de laatste scène, waarin de twee vrouwen hun waar gelaat moesten tonen, bewezen beide Mechelse actrices hun waar talent. Zo bereikte de opvoering, die door Jaak van Assche werd geregisseerd, dan toch een genietbaar peil, ondanks het niveauverschil met de topprestatie die Chris Lomme en Gerda Marchand vorig jaar leverden.

WIBO

Hellespot uit Kortenberg brengt uitstekend Vlaams werk

GRA 16-17/3/85

Teater Hellespot bracht een bijzonder geslaagde voorstelling van Rudy Geldofs stuk «Twee Vrouwen». Dat lag, behalve aan het gave Nederlandstalige stuk, vooral aan regisseur Eddy Van der Auwera, die zijn actrices stevig in de hand hield.

«Twee Vrouwen» bezit al de vertrouwde ingrediënten van het Vlaams realisme, dat sinds Claus Vrijdag een renaissance beleeft. Toch onderscheidt het stuk zich door zijn sober taalgebruik en dramatische structuur van het anekdotische. Beetje bij beetje bouwt de auteur zijn personages op. De spanning wordt daarbij voornamelijk opgedreven door gebeurtenissen en het ogenschijnlijk louter grappige gebabbel van de hoofdfiguren blijkt uiteindelijk volledig functioneel te zijn.

Het pleit bovendien voor de dramatische kwaliteiten van de auteur dat hij geen sensationele gebeurtenissen nodig heeft om doorlopend te boeien. «Twee

Vrouwen» is, zoals de titel aanduidt, gewoon het verhaal van twee vrouwen die door hun man zijn verlaten. Door een toeval ontmoeten zij elkaar op een afgelegen villa aan de kust. De schijnbaar krachtigste van het tweetal blijft voortdurend flink van zich af en weet haar lotgenote er langzaam van te overtuigen haar leven terug in eigen handen te nemen. Geleidelijk groeit een steeds steviger wordende vertrouwensband tussen de vrouwen, die tot een onverwachte ontknoping leidt. Het pleit overigens voor de doelbewuste en subtiële wijze waarop de auteur zijn thema uitwerkt, dat hij nooit uitglijdt en tot op het einde alleen het verhaal van twee

vrouwen vertelt die door hun echtgenote zijn verlaten.

Regisseur Van der Auwera is erin geslaagd beide hoofdfiguren een hele gamma tegenstrijdige gevoelens te laten vertolken, waarin niet één valse toon uit opklinkt. Lea Duchateau als «Suzy» evolueert ingehouden zonder bruuske schokken van een onzeker, klein gehouden personage naar een meer zelfbewuste vrouw, die beseft dat haar leven pas begint. Het personage van haar tegenspeelster, de actrice Madeleine, is complexer. Het wordt op schitterende wijze vertolkt door Rosette de Winter, die voortdurend op de grens tussen spel en werkelijkheid beweegt, zich bedrinkt, onzichtbare mannen uitdaagt en ten slotte voor een onverwachte maar begrijpelijke gemakkelijksoplossing kiest.

Wie dit stuk eigentijds Vlaams toneel wil zien kan op 16 of 17 maart nog terecht in het centrum Novy te Kortenberg.